32ste jaargang, nr. 2 april/mei 1980

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

Orgaan der Nijdamstra–Stichting

EEN FOUTJE VAN DE DRUKKER

De nummering van de bladzijden van het januari/februari nummer is fout. De nieuwe jaargang had moeten worden genummerd 1–16.
We beginnen maart/april nummer met blz. 17.

DE KWAKZALVERS IN DE 17e EN 18e EEUW

De kwakzalvers dat waren ze die rondtrekkende lieden. "Geneeskundigen", die de burgers van hun kwalen en pijnen moesten verlossen.
Ze verstonden uitnemend de kunst van het reclame maken.
Behalve deze lieden, waren er in verschillende steden mensen, die zich met de geneeskunde bezig hielden, en wel barbiers en pruikenmakers.
Het waren de rondtrekkende kunstbroeders, die op jaar- en weekmarkten de lijdende mens hun hulp aanboden.
Reclame maken was in die tijd ook al een middel van "aandacht trekken."
Als men de aanbevelingen geloofde, die de kwakzalvers over zichzelf vermeldden, dan begrijpt men de klachten van de meer-deskundigen heel goed.
Het waren de chirurgijns.
Deze chirurgijns bepaalden zich hoofdzakelijk tot het helen van wonden, het genezen van gezwellen en het zetten van been-breuken. Al het andere liet men over aan de rondtrekkende geneeskundigen.
Uit de reclame biljetten komen wij ook tot de kennis van de kwalen, die deze lieden konden genezen als "Roodigheid", "Vuurigheid", "Brandigheid" of "Vlekken" door de pokken. Ook genezing van kanker wordt in een van de circulaires genoemd en wel een genezing binnen 9 dagen.
Al de ziekten die de heren konden genezen, gestaafd met veel bewijsmateriaal, vulden de biljetten.
De besturen van de chirurgijns-gilden hebben zich steeds beijverd om de kwakzalverij tegen te gaan.
De leden der gilden werden onderscheiden in twee groepen, ten eersten de gestudeerden en gepromoveerden, ten tweede die geen examens hadden afgelegd.

Ofschoon de medische hulp voor het grootste deel in handen was van de barbiers werd de geneeskunde ook in de 18e eeuw aan de Nederlandse Universiteiten gedoceerd. Om het verlof voor vestiging in een stad te verkrijgen, had de vroedschap het bezit en het vertonen van een doctorbul verplicht gesteld. Een gepromoveerde medicus zag zich somtijds aangesteld als stadsdokter. Naast hem werkten dan nog altijd de stadschirurgijns. Hun salaris was niet hoog. Een stadsdokter ontving gemiddeld 75 á 100 gulden per jaar. Voor een bezoek aan een minvermogende zieke bracht hij 4 stuivers in rekening, voor een deftige burger 30 cent.
De heelkunde uit de pruikentijd nam haar oorsprong in het barbiers-salon.
Menige jongen van 14 jaar, die begon de kost enig geld met "bairtscheren" te verdienen, kon dan langzamerhand opklimmen tot "Meester-Chirurgijn" om dan zelf een winkel op te zetten of in een gunstig geval van de baas een winkel over te nemen.
Het waren maar al te vaak onontwikkelden, die zonder behoorlijke kennis van hun moedertaal en in deze omstandigheden gevoelden de geestelijk hoger staanden zich niet bij voorkeur aangetrokken tot de uitoefening der heelkunde.
De meer intellectuelen gingen liever studeren voor doctor aan de Academie, waar intussen slechts de "chearetische" heelkunde werd gedoceerd.
De Meester-Chirurgijns waren Gildebroeders in het Chirurgijns gilde. Zij die de titel van meester chirurgijn begeerden, moesten voor de Overlieden van het Gilde in de Gildekamer tentamen en examen doen, in tegenwoordigheid van een Hoogleraar in de Anatomie.
Eerst na volbrenging van dit examen werd men Meester-Chirurgijn gepromoveerd.
Men kon van deze chirurgijns niet alles verwachten, want de meesten onder hen hadden hun leertijd doorgebracht in de scheerwinkels.
Men nam ten einde bekwamer chirurgijnen te verkrijgen een middel te baat dat erger was dan de kwaal. In 1728 zond men enige jongelingen naar Parijs, om zich aldaar in de chirurgie te oefenen. De Parijse lucht bleek een zo slechten invloed op de studie van de meesten te hebben dat in het jaar 1730 deze mogelijkheid werd ingetrokken.

De lezer heeft uit het bovenstaande een indruk gekregen omtrent het karakter der medische praktijk in de 17e en 18e eeuw. Het heeft in die tijd gelukkig aan enkele bekwame artsen niet ontbroken.
De kwakzalvers werden gehekeld ook op prenten met onderschrift.

"Voor zulk geboefte, dat ontbloot van kundigheden"
"Tot schande van een land, wordt in een land geleden"

DE ACCEPTGIROKAARTEN VAN DE POSTGIRO

Laat ik beginnen op te merken, dat het resultaat overweldigend was.
Het incasseren van abonnements- en donatiegelden vergt namelijk nogal wat tijd. Door de invoering van bovenvermelde kaarten heeft mij dit veel tijd bespaard. 90% van het ledental maakten namelijk gebruik van deze mogelijkheid.
Jaren geleden was ik dit al van plan geweest, maar destijds vond de Postgiro het ledenbestand onvoldoende om deze betalingswijze toe te passen, maar na de gevoerde reclame in de pers vorig jaar, bleek deze houding wat soepeler te zijn, zodat ik mij direkt tot vermelde instantie gewend heb met het reeds vermelde resultaat.

10% van onze leden hebben dus nog geen gebruik van de toegezonden kaarten gemaakt. Mogelijk dat deze op onverklaarbare wijze zoekgeraakt zijn. Om nu onnodige extra porti te besparen zou ik aan deze leden vriendelijk willen vragen het verschuldigde eigener beweging over te maken. Dit voorkomt bovendien correspondentie, waarvan U de inhoud nu al weet.
De kontributie bedraagt MINIMAAL ƒ 12,00. per jaar. Ons giro-nummer is nog steeds - 82.67.24 - t.n.v. de penn. NIJDAMSTRA - STICHTING te Heerenveen.

Bij voorbaat dank!
De penningmeester.

MIJN FAMILIE

Als men met afstammingsonderzoek doende is, komt men uiteraard ook met vele nazaten van onze stam in kontakt en konstateer ik steeds met groot genoegen met een eerlijk en zeer goedaardig geslacht bezig te zijn. Het grootste probleem echter is om anekdotes van onze familie te weten te komen, wat de eentonige vermelding van gegevens juist zou kunnen verlevendigen.
Nu passeerde mij deze week een voorval, wat in de tegenwoordige tijd bepaald vermeldingswaard is. Mijn auto moest namelijk nieuwe schoenen hebben. Mijn "goudeerlijke" garagehouder, een éénmanszaak zonder spiegelruiten, adviseerde mij een bepaald soort. Afdingen zou gelijk staan met wantrouwen, dat is er dus niet bij. Hier wordt dus niet eerst door een leerling-monteur wat aan de motor gerommeld, totdat een ander de kardinale fout ontdekt. Hij ziet 't prompten repareert 't. Kortom: een auto-chirurg.
Daar zijn bandenleverancier tevens op snel bandenverwisselen ingesteld is, belde hij dit adres, waar de vervanging direkt plaats vond. Zeer voldaan ging ik terug naar mijn garagehouder, die de wagen nog even van verse olie zou voorzien. Bij het zien van de nieuwe auto-banden zei hij: "U betaalt ƒ 100,00. minder. Deze banden zijn niet die we zijn overeengekomen." Stom verbaasd hoorde ik dit aan. Normaliter rijdt men vredig weg. Weet men veel?!
Deze belevenis vertelde ik des middags aan een biljartvriend, die vroeger huisarts in Franeker geweest is. "Dat is nog eens ouderwetse degelijkheid", zei hij. "Mijn vader maakte indertijd een tekeninkje voor een garage bij mij achter huis en vroeg hiervoor prijsopgave bij een plaatselijke timmerman. Toen het karweitje geklaard was, kreeg ik na verloop van tijd een rekening, die ƒ 50,00. lager aanwees dan het overeengekomen bedrag." Hij belde de timmerman en zei, dat de man zich 50 gulden vergist had. "Neen", was het antwoord, " 't heeft mij ook niet meer gekost!"
Nieuwsgierig, omdat het Franeker was, waar mijn moeder vandaan kwam, vroeg ik: "Hoe heette die timmerman dan wel?" "SIKKE NIJDAM" zei hij. "Dat is mijn familie", zei ik trots!

C. S.

FAMILIEBERICHTEN

JAN MEINTE NIJDAM en MAAIKE OOSTERBAAN litte jimme hjirby witte, ek mei út namme fan'e âlden, dat hja fan doel binne te trouwen op freed 7 maart 1980 yn it gemeentehûs te Akkrum, de middeis om 3.30 oere.
Us adres bliuwt: Birstum 3, Nes (Akkrum).

LUUTSEN TAMMINGA en LIESKE WIJNIA geven u, ook mede namens wederzijdse ouders, kennis van hun voorgenomen huwelijk huwelijk. De voltrekking zal plaatsvinden D.V. op vrijdag 18 april 1980 om half twee in het Martena Huis te Franeker. Ds. J. v. Belzen van Minnertsga zal om half drie in de Gereformeerde kerk te Tzum ons huwelijk bevestigen.
Toekomstig adres: Mr. Kl. Douwesstraat 16, 8804 NW Tzum.

D.V. vrijdag 4 januari 1980 hopen wij met onze ouders, opa en oma W.B. BUISMAN en S. BUISMAN-NIJDAM hun 40-jarig huwelijk te herdenken.
Hun dankbare kinderen en kleinkinderen.
Groningen, 9725 KG Merwedestraat 92.

Snein 23 maart is it 25 jier lyn dat ús heit en mem troud binne. Wy fiere dit feest op sneon 5 april o.s., de jûns 8.00 oere yn hotel "Goerres" te Aldeboarn.
Willem en Annelies Nijdam.

Met vreugde verwacht, in liefde ontvangen, als dochter en zusje gebracht en niet te vervangen INOUSKA MIRJAM ANGELA
De gelukkige ouders en zusjes zijn Hans en Ineke Nijdam, Nicole en Marianne.
Mijdrecht, 5 januari 1980, Pr. Wilhelminalaan 5.
P.S. Door een foutje van de drukker is bovenstaand advertentie in het vorige nummer niet opgenomen. Niet tegenstaande dat: Van harte gefeliciteerd!

Met grote blijdschap en dank aan God geven wij u kennis van de geboorte van onze zoon en mijn broertje SIKKE.
Henk en Thea Foekema-Wijnja, Coby.
8711 AT Workum, 27 maart 1980, Dwarsnoard 48.

Groot is onze dank aan God nu we opnieuw een kindje uit Zijn hand mochten ontvangen. WILLEKE.
dochtertje van P. Valkema, N. Valkema-Nijdam, zusje van Yke Wybren, Hylkje Geertje.
8614 AE Oudega-W., april 1980, De Wearren 22.

Na een geduldig gedragen lijden is toch nog plotseling van ons heengegaan onze geliefde zoon, broer, zwager en oom
H. VRIELING op de leeftijd van 57 jaar.
Grijpskerk, 20 nov. '79.
Haren: H. Vrieling-Nijdam.

Woensdag 20 februari zijn onze ouders, groot- en overgroot-ouders M. WILLEMS en G. WILLEMS-NIJDAM 60 jaar getrouwd.
Peize, februari 1980. Bejaardentehuis "De Hoprank".
Hun dankbare kinderen, klein- en achterkleinkinderen
Fam. B. Schuring.

Diamanten bruidspaar in Peize.
Het echtpaar M. WILLEMS (82) en G. WILLEMS-NIJDAM (86) heeft verleden week donderdagmiddag in de recreatiezaal van het bejaardentehuis de Hoprank in Peize zijn 60-jarig huwelijk met een receptie gevierd.
De heer Willems, geboren in Roden, heeft vrijwel zijn hele leven in Peize gewoond. In 1939 kwam hij bij de gemeente, waar hij tot zijn pensioen heeft gewerkt. Zijn vrouw is geboren in Peize.

Geheel onverwachts moesten wij onze lieve opa NIJDAM missen.
Franeker: Lonneke en Theo, Marianne en Klaas, Watze, Rini, Frank.

'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên. Psalm 89.
De Here heeft tot Zich genomen onze lieve moeder en oma
JOHANNA NIJDAM (geb. WIJNDELS) op de leeftijd van 73 jaar;
sinds 1 juni 1971 weduwe van Jan Nijdam.
9724 BR Groningen, 5 februari 1980. Boumanstraat 3.
Correspondentieadres: Peizerweg 42, 9726 JK Groningen.
Groningen: J. Nijdam, H. Nijdam-Leinenga, Trea, José
Hoogkerk: P. C. Nijdam, G. J. Nijdam-de Vries, Jan Peter,
Attiene.

Heden is na een kortstondige ziekte rustig van ons heengegaan
onze lieve oma GRIETJE ARENDS-VEENHUIS op de leeftijd
van bijna 92 jaar.
Eelde: J. Nijdam, D. Nijdam-Ottens, Hoogkerk: G. v. Wijk-Nijdam
P. v. Wijk, Eelde: D. Rutgers-Nijdam, H. Rutgers, Eelde:
G. Nijdam, H. Nijdam-Bijkerk en kinderen.

Bedroefd om zijn heengaan, maar dankbaar voor alles wat hij
voor ons heeft betekend, geven wij u kennis van het overlijden
van mijn geliefde man, onze zorgzame vader en opa
HENDRIK VAN MEEKEREN in de gezegende leeftijd van 80 jaar.
9731 CH Groningen, 2 maart 1980.
Oosterhoogebrug, Zwanebloemstraat 14.
"Hetzij wij leven, hetzij wij sterven, wij zijn des Heren"
(Romeinen 14 : 8)
A. C. van Meekeren-Nijdam.

Kort na de 60-jarige echtvereniging is heden van ons heenge-
gaan mijn innig geliefde vrouw, onze zorgzame moeder en opoe
GEESSIEN WILLEMS-NIJDAM in de ouderdom van 86 jaar.
Peize, 9 maart 1980, "De Hoprank", kamer 118, Hoofdstraat 21.
M. Willems, L. Schuring-Willems, B. Schuring.

FAMILIE-NIEUWS

Scharlakenhof-schaatsers deden het goed.
Op de kunstijsbaan in Groningen werden de vorige week de
baankampioenschappen van Groningen verreden. De leden van
de schaatsvereniging Scharlakenhof uit Haren zorgden voor
uitstekende prestaties.

Heren klasse A, Henk Nijdam eiste de eerste plaats voor zich op. In een maratonwedstrijd voor B-rijders werd hij zaterdag een goede derde.
Jongens 7 t/m 9 jaar, de eerste plaats was voor Arend Nijdam.
Jongens 10 t/m 11 jaar, Jan Fokko Nijdam werd vijfde.

Door een kluis open te branden hebben onbekenden dit weekeinde kans gezien ƒ 10.000,-- te stelen bij de firma Nijdam aan de Peizerweg in Groningen. De recherche stelt een onderzoek in.

LEVEN IN DE PROVENCE - 6
Jan Tanis - Villecroze

Deze keer wil eens wat nader ingaan op het dorp Villecroze en zijn bewoners. Het moet al eeuwen voor de Christelijke jaartelling ontstaan zijn, zoals de meeste van de oude plaatsen hier want er heerste al een zekere beschaving toen in onze lage landen van vaste nederzettingen nog nauwelijks of in het geheel geen sprake was. Ruim 500 j. v. Chr. was in de hele zuidelijke zone van de Provence een Griekse volksstam gevestigd, die later werd verdrongen door een combinatie van Kelten en Liguriërs (afkomstig van de mediterrane kust tussen de huidige Italiaanse havenstad La Spezia en Marseille).
Omstreeks 118 v. Chr. veroverden de Romeinen na veel inspanningen deze streek. Toen zal waarschijnlijk ook de oude naam van Villecroze: Castrum de Villecroza, ontstaan zijn. Die naam wil zoveel zeggen als: legerplaats van twee elkaar kruisende dorpen. (Deze staan dan ook in het wapen van Villecroze zilverkleurig afgebeeld). Die dorpen waren niet meer dan twee straten, de hogere bestaande uit een bolwerk van versterkte gebouwen met als centraal punt een fort, dat "Le Château" genoemd werd en een daaronder gelegen "straat", die met een poort door de vorige heenliep, waar kooplieden woonden, en olie- en korenmolens, pottebakkerijen, graanboeren en zaadkwekers gevestigd waren. In de daarop volgende eeuwen moet de welvaart behoorlijk geweest zijn, want er was een levendige handel op Draguignan en dat was bekend bij de vele bendes struikrovers uit die dagen, die dan ook meermalen de handelaren, die van de markt aldaar terugkeerden overvielen. Toen het West-Romeinse Rijk vóór 500 n. Chr. viel trad een tijdperk van teruggang in, omdat het gebied betwist werd door

Oostgoten, Bourgondiërs en Franken. Bovendien werd Villecroza meermalen verwoest door de overvallen van de Islamitische Saracenen. Omstreeks het jaar 1000 brak een periode van betrekkelijke rust aan toen er een koninkrijk gevormd werd dat de toenmalige Provence met Bourgondië verbond. Ongeveer vijf eeuwen later werd het een onderdeel van het koninkrijk Frankrijk.
In het tegenwoordige dorp vinden we de resten van het garnizoensdorp nog terug in "Le vieux village" = het oude dorp, een wijk met een conglomeraat van zeer oude huisjes, die muren bezitten van een buitengewoon sterke constructie: aan elkaar gemetselde natuurstenen. De indeling van die woningen is erg gevariëerd, want de eigenaars bouwden die zelf naar hun eigen, volkomen persoonlijk inzicht. De straatjes zijn smal en lopen kriskras en met vele bochten door elkaar, waarbij men overal poortjes en bogen vindt; soms zijn ze verbonden door een steile trap, want in dit bergland vindt men zelden een terrein met een horizontaal oppervlak. Het geheel doet mij vaak denken aan de doolhofachtige centra van de Noord-Afrikaanse steden, de kasba's. Tuinen ontbreken er en in plaats daarvan ziet men overal bloempotten, soms geweldig groot en voorzien van vetplanten, kruidbloemen, bloeiende struiken en zelfs bomen als oleanders, vijgen en andere fruitbomen. Daaraan wordt over het algemeen veel zorg besteed, waaruit wel blijkt dat de bewoners veel van planten en bloemen houden. Binnenshuis zijn kamerplanten een uitzondering, het is daar in de regel veel te donker voor. De hele bouw is er op gericht de zomerse hitte buiten te houden (de straatjes liggen ook in de schaduw van de huizen en krijgen nauwelijks zon), terwijl de knusse, kleine vertrekjes binnen in de winter al gauw warm te stoken zijn met een houtvuurtje, zodat de enige verwarmingsmogelijkheid in de meeste gevallen uit een open haard bestaat. De rest van Villecroze is van veel later datum met uitzondering van de uit de 12de eeuw daterende kerk, een Romaans bouwwerk, dat echter door wijzigingen in later tijd niet geheel zuiver van stijl is. Daar vlak bij staat een nieuwere kerk uit de 18de eeuw, die niet fraai genoemd kan worden, maar destijds in een behoefte voorzag, omdat de oude te klein werd. Aan de oude kerk grenst een groot plein, zoals dat in vrijwel alle Franse plaatsen gevonden wordt, en een belangrijke functie vervult voor het houden van markten, feesten en als

speelplaats voor het niet weg te denken "jeu-de-boules", in de midi meestal pétanque genoemd. Daaromheen vindt men dan de werkplaatsen van de ambachtslui en wat cafeetjes. Villecroze wordt gecompleteerd door een paar wegen voor doorgaand verkeer, geflankeerd door winkeltjes (volgens onze begrippen "uit grootmoeders tijd"), een enkel pakhuis en bij de uitgangsweg naar Salernes staat dan nog het raadhuis. Opvallend is, dat het kleine dorp (in de kern wonen niet meer dan 460 mensen, de meeste al aardig op leeftijd, het dorp vergrijst) een paar hotelletjes bevat en een drietal aardig goed lopende restaurants. De hotels moeten het vooral van de zomertoeristen hebben, maar de restaurants trekken het hele jaar door klandizie, want de Fransen hebben de gewoonte veel buitenshuis te eten, voor de gezelligheid, en omdat verreweg de meeste gehuwde vrouwen een baan buitenshuis hebben en dan na hun dagtaak thuis wel eens vrij willen zijn. Bovendien is de prijs van de menu's nog niet de helft van wat men daarvoor in Nederland zou betalen, wat deels te maken heeft met de lage lonen van het personeel, maar ook met de flinke omzet. Die restaurantjes zijn in hoofdzaak familiebedrijven, waarin ouders, tantes, zwagers, oudere kinderen enz. hun taak hebben. Of de zaken goed gaan hangt voor een groot deel af van de goede verstandhouding onderling van al deze verwanten.

(wordt vervolgd)

JOHANNES CALVIJN (1509-1564) - vervolg.
Iets uit z'n leven en werk door W. Wijnia, Emmen.

Het regiem van Calvijn werd nu uitgesproken streng. Een landverrader werd ter dood veroordeeld. Een vroegere vriend zag zich zijn post ontnomen.
Maar de oude vijanden, die met de naam Libertijnen werden aangeduid, sloten zich steeds nauwer aaneen. Hoewel aan een van hen (Berthelier) het avondmaal werd ontzegd, won de oppositie allengs meer veld. De situatie verscherpte zich en Calvijn noemde men: Kain en de honden Calvijn. De Raad ging om. En Berthelier ging naar 't avondmaal. De Hervormer echter wilde liever sterven dan toegeven. Hij beklom de kansel en zag de libertijnen, die binnenpret hadden. Calvijn daalde nu af en brak het brood. De Libertijnen stonden op, en wilden

zich naar de tafel begeven. Een benauwde toestand. Darr richtte de Hervormer zich op: "Deze handen kunt gij afsnijden, deze leden verbrijzelen, hier is mijn bloed. Maar gij zult mij nooit dwingen het heilige den goddeloze te geven!" Z'n ogen vlamden als een verterend vuur. Toen aarzelden z'n vijanden en ..... verlieten de kerk! De preek die Zondag klonk als een afscheidsrede: hij vreesde verbanning. Die bleef echter uit en z'n positie was versterkt uit de crisis te voorschijn gekomen. Z'n vriend Farel werd bedreigd met de dood, maar in 't gelijk gesteld.
De komst van Farel uit Lausanne was gevolg van een droevige geschiedenis n.l. de veroordeling van Michiel Servet, een Pantheist, die de Drieëenheid loochende, een vijand van Calvijn, die z'n ondergang zocht. Hij nam hem gevangen. De Raad echter wilde geen dispuut en vroeg het oordeel van Bern, Zurich, Basel en Chafhausen. Deze vier gemeenten gaven elk twee antwoorden (een van de kerkeraad en een van de regering) De adviezen waren wonderlijk eensluidend, n.l. de doodstraf. Wat de aard van de executie betreft, Calvijn wilde het zwaard, maar de Raad besloot tot de brandstapel. Zo geschiedde..... en de doodsstrijd duurde erg lang. Dit was dus duidelijk een geval van inquisitie: De methode van Rome, werkte klaarblijkelijk na, óók nog bij Calvijn-. Gelukkig, 350 jaar later in 1903, hebben vrienden van hem, op het graf van Servet, een gedenksteen geplaatst dat tevens een boeteteken was, met de inscriptie: "Michiel Servet, geboren 29 September 1511, uit Ville, neufe Arragon: "Wij de eerbiedige en dankbare zonen van Calvijn, de grote Reformator, veroordeelden een dwaling, die dwaling was der eeuw, waarin Calvijn leefde en hartelijk verknocht aan de vrijheid des gewetens, volgens de ware beginselen der Reformatie en het Evangelie, hebben dit boeteteken opgericht 27sten October 1903".
Nog eenmaal staken de Libertijnen het hoofd op. Maar de raddraaier Berthelier, en Perrin, werden ter dood veroordeeld. De eerste om gevierendeeld te worden!! Vier anderen werden onthoofd! Calvijn had 't vertrouwen van de Raad en dus kennelijk gezegevierd. En in z'n voorrede van zijn commentaar op de Psalmen kon hij zich meten met Koning David, die rust kreeg van z'n vijanden. " - Doch rusten"? Neen, dat was er niet bij. Hij verklaarde Jesaja en de zendbrieven van Paulus en droeg z'n werk op, aan de vrome jonge koning Eduard VI

van Engeland, die hem met 'n pracht geschenk vereerde. In vijf jaar schreef hij verklaringen op 13 bijbelboeken. Hoewel hij soms bloed spuwde en door zware hoofdpijnen werd gekweld, werkte hij bij dag en bij nacht. Allerlei had z'n aandacht. Zo was hij vraagbaak en huwelijksmakelaar voor Viret, beschermer der gebannenen o.a. van Martijn. Hij improviseerde zijn preken en citeerde de kerkvaders uit z'n hoofd. Ook sociaal kwam hij in aktie en richtte hij fluweel- en lakenweverijen op. Maar al die jaren was hij ziekelijk, mede daardoor prikkelbaar en zo ontzettend driftig, dat hij vriend en vijand deed verbleken. Echter: hij streed er tegen. 't Viel zwaar. Hij leed aan reumatiek, jicht, bronchitus, tuberculose,"graveel en malaria". En toch opende hij op 5 juli 1559 de Universiteit aanvankelijk met 5 vakken: Hebreeuws, Grieks, wijsbegeerte, theologie (met 2 hoogleraars) Beza werd Rector. Spoedig waren er 900 studenten, veel evangelisten en oefenaren. Intussen duurde in Frankrijk de verschrikkelijke vervolging van de protestanten voort. Vreselijk was hun lijden en sterven en velen droegen hun laatste brieven op aan Calvijn. Calvijn wilde echter geen politieke partij van de protestanten maken en geen wraakoorlogen. Hij schreef de Coligny en in hem de 2000 gemeenten in Frankrijk. Hij wilde alleen maar lijden. Op 9 september 1560, was de vergadering van Poissy (33 protestanten, 11 predikanten met Beza aan 't hoofd).

DE NIJDAMSTRA - LEPELTJES

Telefonisch wordt nogal eens geïnfomeerd of er nog zwaar verzilverde theelepeltjes met het familiewapen beschikbaar zijn. Om onnodige kosten Uwerzijds te besparen deel ik even mede, dat hiervan nog een beperkte voorraad aanwezig is. Ondanks de verhoogde portokosten vindt franko-toezending plaats als U *f* 6,00. of een veelvoud hiervan op postrekening - 82.67.24 - of op bankrekening: 32.64.65.308 van de RABOBANK ten name van penningm. NIJDAMSTRA-STICHTING te Heerenveen overmaakt.

G E N E A L O G I E

TIENDE GENERATIE (vervolg)

KINDEREN VAN THEUNIS RUURDS WIJNIA EN (II) LIEFKE SEERPS PIERSMA

Het eerste huwelijk met ANTJE JACOBS DE GROOT stond nog vermeld in De Nijdamstra Tynge Nr. -1- van dit jaar.

- X - 1729 - DIRK THEUNIS WIJNIA, van beroep koemelker, geb. 05.08.1841 te Britswerd, overl. -?-, trouwde in Baarderadeel met: TEUNTJE RIENTSES HIEMSTRA, geb. in 1842 te Britswerd, overl. -?-, dochter van Rients Jentjes Hiemstra, (boer) en Jeltje Hessels Wiersma.
Kinderen:

RIENTS DIRKS	geb. 1.10.1867 te Britswerd.
DIRKJE	geb. 13.05.1872 te Britswerd.
JELTJE	geb. 26.08.1874 te Britswerd.

KINDEREN VAN FOEKE MEINDERTS WIJNIA EN (I) PIETJE SIPKES TJILZERDA.

- X - 1736 - MEINDERT FOEKES WIJNIA, van beroep boer, later arbeider, geb. 15.07.1836 te Tzum, overl. te Franeker (datum onbekend) trouwde 5.06.1861 in Hennaarderadeel met (I) zijn nicht: FOKJE GERBENS TJILZERDA, geb. in 1843 te Welsrijp, dochter van Gerben Sipkes Tjilzerda en Tjitske Fokees Itsma. Hij hertrouwde 25.05.1864 in Hennaarderadeel met (II) RINDERTJE JOCHUMS OOSTRA, geb. 15.10.1837 te Dronrijp, overl. 16.11.1871 te Welsrijp, dochter van Jochum Hendriks Oostra (boer te Dronrijp, Wommels en Wijnaldum) en Minke Willems Venstra.
Voor de derde maal trouwde 30.04.1873 in Hennaarderadeel met (III) WIJPKJEN LEENSTRA, geb. in 1843 te Itens, weduwe van Hotze Meintes Jorritsma en dochter van Jarig Sytzes Leenstra en Froukjen Klazes Bosma.
Kinderen:

FOEKE MEINDERTS	geb. 17.02.1863 te Welsrijp, overl. 21.02.1863 aldaar.

PIETJE	geb. 1.10.1864 te Welsrijp, overleed 28 jaar oud te Tzum. Ze was gehuwd met weduwnaar PAULUS POORTSTRA, Franeker.
JOCHUM MEINDERTS	geb. 5.07.1866 te Welsrijp.
MINKE	geb. 28.12.1867 te Welsrijp, overl. te Leeuwarden. Ze was gehuwd met YNTSE DE BOER.
AKKE	geb. 2.01.1870 te Welsrijp, overl. te Hardegarijp.
TRIJNTJE	geb. 1.11.1871 te Welsrijp, overl. 16. 06.1964 te Rotterdam. Zij trouwde 14. 05.1892 in Franekeradeel met SIBLE OSINGA, boer te Nijega, geb. 25.09. 1869 te Sexbierum, overl. 22.11.1856 te Sneek, zoon van Tjomme Sibles Osinga en Janke Willems Alberda.
FOEKE MEINDERTS	geb. 13.12.1873 te Welsrijp, overl 13. 02.1874 aldaar.
FOEKE MEINDERTS	geb. 10.11.1874 te Welsrijp, volgt.
JARIG MEINDERTS	geb. 11.01.1876 te Welsrijp, volgt.
SIJBRIG	geb. 27.09.1878 te Welsrijp.
TJITSKE	geb. 26.01.1880 te Welsrijp.

(wordt vervolgd)! C.S.

BEZUINIGINGEN

Zo waar een onaangename zaak.
Heeft u zich weleens gerealiseerd welke verzachtende omschrijvingen er voor dat woord in gebruik zijn?
Bestedingsbeperking
beleidsombuiging
bijstellen van de uitgaven
herzien van meer-jaren-plannen
bestedingen afstemmen op maatschappelijke behoeften
inkomsten en uitgaven in evenwicht brengen
het aantrekken van de noodrem
de nul groei
wat minder meer
In de nederlandse taalkunde noemen we dit "euforismen"

Overgenomen uit "Informatief"

Voorzitter:	T. Nijdam, Coornhertstraat 12, 8913 HK Leeuwarden, telefoon 05100-22167.
Secretaris-penningmeester:	C. v. d. Schoot Azn., Heerenhage 205, 8446 DE Heerenveen, telefoon 05130-24792.
LEDEN	
H. Nijdam-Smit	Boerhaavelaan 113, 9728 LK Groningen, tel. 050-253701.
K. Nijdam	Talmahiem, Kamer 15, 8561 DE Balk, tel. 05140-3033.
W. Wijnia	Angelsloërdijk 225, Statenhoek, 7824 AH Emmen, tel. 05910-22068.
J. de Vries-Draaisma	Joh. Winklerwei 445, 8915 EZ Leeuwarden, tel. 05100-22621.

POSTREKENING	82 67 24
REKENING RABOBANK	gironummer 81 46 57, rekeningnummer 32.64.65.308, beide ten name van Penningmeester Nijdamstra Stichting te Heerenveen.
FAMILIEBLAD	"DE NIJDAMSTRA-TYNGE". Lid/abonnee ƒ 12,-- per jaar. (Vóór 31 maart te betalen.) Halfjaarlijks ƒ 6,-- mits betaling plaats vindt vóór 31 januari/juli. Donateurs/leden ƒ 6,-- per jaar. Dezelfde voorwaarden als hierboven vermeld.
REDAKTIE	T. Nijdam, Coornhertstraat 12, 8913 HK Leeuwarden.

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR AAN: Coornhertstraat 12, 8913 HK Leeuwarden. (zo mogelijk opgave van nieuw adres.)